

KOKOUSTIEDOT

Aika Maanantai 7.12.2021 klo 18.00 – 18.55
Paikka Seurakuntakeskuksen seurakuntasalit 1, Keskuskatu 27, 76100 PIEKSÄ-
MÄKI

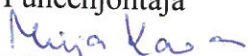
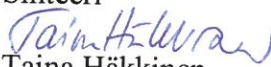
OSALLISTUJAT

Kovanen Mirja	puheenjohtaja
Kiviluoto Lassi	varapuheenjohtaja
Hakulinen Harri	jäsen
Heiskanen Kalevi	jäsen
Hokkanen Mirja	jäsen, poissa
Hokkanen Veikko	jäsen, poissa
Holopainen Eeva-Maija	jäsen
Holopainen Heikki	jäsen
Huupponen Elias	jäsen, poissa
Hänninen Ari	jäsen
Hänninen Erkki	jäsen, poissa
Jäntti Mitro	jäsen, poissa
Jääskeläinen Vilma	jäsen
Kosonen Pekka	jäsen
Kovanen Päivi	jäsen
Laurila Heidi	jäsen, poissa
McLees Olli-Matti	jäsen
Mykkänen Risto	jäsen, poissa
Riipinen Sinikka	jäsen, poissa
Rytkönen Tuomo	jäsen
Seppänen Sirkka	jäsen
Taavitsainen Tiina	jäsen, poissa
Tamminen Marja-Liisa	jäsen
Tenhunen Tuula	jäsen, poissa
Thitz Päivi	jäsen
Vironen Jouni	jäsen
Väisänen Mikko	jäsen, poissa
Kukkonen Mia	varajäsen

Muut osallistujat

Pehkonen Matti	kirkkoneuvoston puheenjohtaja
Pöntinen Satu	taluspäällikkö
Häkkinen Taina	sihteeri

ALLEKIRJOITUKSET

Puheenjohtaja	Sihteeri
	
Mirja Kovanen	Taina Häkkinen

PÖYTÄKIRJAN
TARKASTUS

Pieksämäki 7.12.2021

ALLEKIRJOITUKSET

Vilma Jääskeläinen

Pekka Kosonen

Pieksämäen seurakunnan **kirkkovaltuuston kokous** pidetään tiistaina **7.12.2021 klo 18.00 Seurakuntakeskuksen seurakuntasalissa 1, Keskuskatu 27, 76100 Pieksämäki.**

Pieksämäen seurakunnan kirkkovaltuuston 7.12.2021 pidettävän **kokouksen tarkastettu pöytäkirja on nähtävänä** seurakuntatoimistossa Keskuskatu 27 76100 Pieksämäki 8.12.2021 – 10.1.2022.

Pieksämäki 26.11.2021

Mirja Kovanen
Puheenjohtaja

Tämä kuulutus on ollut seurakuntatoimiston ilmoitustaululla 29.11.2021 - 10.1.2022.
Pieksämäki . .2022

Aika **Tiistai 7.12.2021 klo 18.00**
Paikka **Seurakuntakeskuksen seurakuntasalissa 1,
Keskuskatu 27 76100 Pieksämäki**

Asialuettelo:

39 §	Kokouksen avaus ja alkuhartaus
40 §	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
41 §	Pöytäkirjan tarkastus ja nähtävillä pito
42 §	Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen
43 §	Hallinnon tehtävien jako
44 §	Käyttötalouden ylitykset 2021
45 §	Esitys toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2022-2024
46 §	Esitys hautainhoitorahaston toiminta- ja taloussuunnitel- masta 2022-2024
47 §	Ilmoitusasiat
48 §	Valitusosoitus
49 §	Kokouksen päätös

Pieksämäki 26.11.2021

Mirja Kovanen

Mirja Kovanen
Kirkkovaltuuston puheenjohtaja

Tämä kuulutus on ollut kirkkoherranviraston ilmoitustaululla 29.11.2021- 10.1.2022.

Pieksämäki . .2022

39 §

Kokouksen avaus ja alkuhartaus

KJ 8:5, 1-2

Kirkkovaltuuston kokouksen alussa pidetään alkuhartaus.

Päätös: Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 18.17 ja piti alkuhartauden. Veisattiin jouluvirsi 30.

40 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka. Siihen on liitettävä luettelo käsiteltävistä asioista. Kutsu asialuetteloinen on lähetettävä kirkkovaltuuston jäsenille viimeistään viikkoa ennen kokousta sekä pidettävä seurakunnan ilmoitustaululla viikon ajan ennen kokousta. KJ 8:5,1-2. Kokouskutsut on lähetetty 26.11.2021.

Työjärjestyksen 8 §:n mukaan esityslista liitteineen ja muut mahdolliset asiakirjat on, jolleivät erityiset syyt ole esteenä, toimitettava valtuutetuille vähintään kolme päivää ennen valtuuston kokousta. Esityslistaan sisältyy selostus kustakin käsiteltävästä asiasta ja kirkkoneuvoston ehdotus valtuuston päätökseksi.

Seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla KL 7:4,1. Tämä todetaan nimenhuudolla.

Päätös: Paikalla puheenjohtajan lisäksi 16 jäsentä, enemmän kuin puolet läsnä. Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

41 §

Pöytäkirjan tarkastus ja nähtävillä pito

Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla, jollei tarkastamisesta ole määrätty ohje- tai johtosäännössä KJ 7:6,2. Kirkkovaltuusto valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa tarkastamaan kokouksen pöytäkirjan kirkkovaltuuston työjärjestys 4 § 1 mom.

Aakkosjärjestyksen mukaan tarkastusvuorossa ovat Erkki Hänninen ja Mitro Jäntti. Pöytäkirja tarkastetaan kokouksen jälkeen ja pidetään nähtävillä seurakuntatoimistossa 8.12.2021 – 10.1.2022 toimiston aukioloaikoina. Nähtävillä pidosta on ilmoitettu kuulutuksessa seurakuntatoimiston ilmoitustaululla 29.11.2021-10.1.2022.

Päätös: Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Vilma Jääskeläinen ja Pekka Kosonen.

42 §

Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Kirkkoneuvosto esittää kokouskutsussa mainitut asiat kirkkovaltuuston käsiteltäväksi.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Pöytäkirjan tarkastus

V. J. -

43 §

Hallinnon tehtävien hoito

Hallintopäällikön eläköitymisen myötä vapautuneet tehtävät ja vastuut on jaettu siten, että hallinnon tehtäviä jaettiin talouspäällikölle, kirkkoherralle, hallintokappalaiselle sekä seurakuntatoimistolle.

Myös muita vastuita jaettiin talouspäällikön ja seurakuntapuutarhurin kesken: Talouspäällikölle siirtyi keittiötoimi sekä kiinteistöasioiden esittelyvastuu. Seurakuntapuutarhurille siirtyi kiinteistöasioiden valmistelu, kiinteistötoimi sekä metsäasioiden yhdyshenkilönä toimiminen. Kirkkovaltuusto hyväksyi seurakuntapuutarhurin johtosäännön näillä muutoksilla 2.12.2019

Kokonaisuuden kannalta yksinkertaisempi ja selkeämpi työnjako kuitenkin olisi, että kiinteistöasioiden valmistelu ja täytäntöönpano olisi samalla henkilöllä, joka vastaa niiden esittelystä. Vastaavasti tukitoimien yhdistäminen samalle esimiehelle voisi helpottaa työn suunnittelua ja johtamista.

Hallinnon työnjako säilyy entisellään, mutta siten, että:

- kiinteistöinvestointien valmistelu ja täytäntöönpano siirtyvät talouspäällikölle
- kiinteistöjen kunnossapito (vuosihuoltotyöt) jää sekä keittiötoimi siirtyy seurakuntapuutarhurille

Esitys: Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle liitteenä olevan Hauta- ja tukitoimen päällikön (ent. seurakuntapuutarhurin) johtosäännön hyväksymistä näillä muutoksilla.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

44 §

Käyttötalouden ylitykset 2021

Talousarvion ylitykset 2021,
arvio tammi-lokakuun toteutumista (toimintakate 83,3%)

Jumalanpalveluselämä	18500	hlöstökulut; palv.ostot
Hautaansiunaaminen	5000	hlöstökulut, palv.ostot
Rippikoulu	10500	hlöstökulut
Lähetystyö	25000	hlöstökulut
Muu seurakuntatyö	900	palv.ostot

Yhteensä, n. euroa **59.900**

Sitovuustasona on ulkoinen toimintakate.

Muilla tulosityksillä tulevilla säästöillä saadaan mahdolliset käyttötalouden ylitykset katettua. Kirkkovaltuuston päätöksen jälkeen tilikauden talousarvion alijäämä kasvaa, mutta syyskuun toteutumien pohjalta voidaan ennakoida, että tilikauden tulos on merkittävästi parempi kuin talousarviossa arvioitu.

Esitys: Kirkkoneuvosto esittää, että kirkkovaltuusto hyväksyy vuoden 2021 käyttötalouden toimintakatteiden ylityksiä yhteensä 59.900 euroa.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

45§

Esitys toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2022-2024

Vuoden 2022 toiminta-talousarvioehdotus toimitetaan jäsenille liitteenä. Talousarvio on valmisteltu kirkkoneuvoston antamien ohjeiden mukaisesti. Johtavat työntekijät ja kirkkopiirit ovat valmistelleet vuosien 2022-2024 omien työalojensa toiminta- ja taloussuunnitelmat.

Vuodelle 2022 kirkkovaltuusto on päättänyt Pieksämäen seurakunnan kirkollisveroprosentiksi 1,50 %.

Seurakunnan talousarviossa 2022 varaudutaan 317.368 euron alijäämään. Alijäämän kokoon vaikuttaa mm. varaus Suorannantien purkukustannuksiin, sekä kiinteistöjen lämmitys-, sähkö-, vesi- ja korjauskulujen nousuun varautumisesta. Metsätalouden tuotot ja verotulot sen sijaan on arvoitu vuoden 2021 tasolle. Toiminta-taloussuunnitelma 2022 – 2024 liitteenä. Muut mahdolliset vuoden 2022 investoinnit tuodaan käsittelyyn tammikuun 2022 kirkkovaltuustoon.

Esitys: Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi vuoden 2022 talousarvioehdotuksen sekä toiminta- ja taloussuunnitelmat vv. 2023 – 2024, yleisperustelut ja yksityiskohtaiset perustelut.

Päätös: Hyväksyttiin vuoden 2022 talousarvioehdotus sekä toiminta- ja taloussuunnitelmat vv. 2023 – 2024, yleisperustelut ja yksityiskohtaiset perustelut esityksen mukaisena.

46§

Esitys hautainhoitorahaston toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2022-2024

Hautainhoitorahaston toiminta-taloussuunnitelma 2022-2024 seurakunnan toiminta- ja taloussuunnitelman lopussa. Mahdollisen alijäämän, 28.927 eur, kattamiseen käytetään edellisten tilikausien ylijäämää.

Esitys: Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle hautainhoitorahaston toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksymistä vuosille 2022-2024.

Päätös: Hyväksyttiin hautainhoitorahaston toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2022-2024 esityksen mukaisena.

47§

Ilmoitusasiat

Kirkkoherra ilmoitti, että Essote on päättänyt uusista kokoontumisrajoituksista.

Pöytäkirjan tarkastus

48§
Valitusosoitus

Puheenjohtaja antaa liitteenä olevan valitusosoituksen.

49§
Kokouksen päätös
Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 18.55.

Pieksämäen seurakunta

Kirkkovaltuusto

7.12.2021 §:t 39 - 49

VALITUSOSOITUS

1 MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (1054/1993) 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät: 39-42, 45-49

Erikseen säädettyt muutoksenhakukiellot

1. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan valittamalla ei saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista.
2. Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon. Kansalliset kynnysarvot ilman arvonlisäveroa laskettuna ovat:
  - 60.000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);

Pöytäkirjan tarkastus

- 150.000 € (rakennusurakat);
- 400 000 € (hankintalain liitteen E 1-4 kohdassa tarkoitetut sosiaali- ja terveystyöpalvelut);
- 300.000 € (hankintalain liitteen E 5-15 kohdassa tarkoitetut muut erityiset palvelut) ja
- 500.000 € (käyttöoikeussopimukset).

3. Muun lainsäädännön mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:

2 HANKINTAOIKAISU

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (hankintalaki 132–135 §).

Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikkö: Pieksämäen seurakunta
Käyntiosoite: Keskuskatu 27
Postiosoite: 76100 Pieksämäki
Sähköposti: pieksamaen.seurakunta@evl.fi

Hankintaoikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiannosta viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:

- oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan

Pöytäkirjan tarkastus

– millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Hankinta-oikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

3 VALITUSOSOITUS

VALITUSVIRANOMAINEN JA VALITUSAIKA

3 a Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomaisen ja yhteystiedot: 43, 44

• Itä-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64 pääsisäänkäynti Puistokadun puolelta 70100 Kuopio

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät:

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Kirkollisvalitus alistusasiassa

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:

• Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli, pöytäkirjan pykälät:

Käyntiosoite: Kirkkokatu 10, 50100 Mikkeli

Postiosoite: PL 122, 50101 Mikkeli

Sähköposti: mikkeli.tuomiokapituli@evl.fi

• Kirkkohallitus, pöytäkirjan pykälät:

Postiosoite: **PL 210, 00131 Helsinki**

Käyntiosoite: **Eteläranta 8, 00131 Helsinki**

Telekopio: **09 1802 350**

Pöytäkirjan tarkastus

Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi

Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisäännistä.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisäännistä, tiedoksisääntipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana ajankohtana tai erilliseen tiedoksisääntitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

3 b Valitus markkinaoikeuteen

Valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän** kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankinta-oikaisua koskevassa kohdassa.

Pöytäkirjan tarkastus

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.

Markkinaoikeuden yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:

Postiosoite: **Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI**

Käyntiosoite: **Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki**

Telekopio: **029 56 43314**

Sähköpostiosoite: **markkinaoikeus@oikeus.fi**

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

4 VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET SEKÄ VALITUKSEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
  - postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
  - sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
  - päätös, johon haetaan muutosta
  - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
  - vaatimuksen perustelut
  - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.
- Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1383/2018) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 € ja markkinaoikeudessa 2 050 €. Käsittelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 100 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja 6 140 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.